Kőszeg, 1909. szeptember hó 19-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXIX. évfolyam. | Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. | 38. szám.

Munkáskérdés és a szociáldemokratizmus.

A munkáskérdés mai állapotának megoldása felette nehéz feladat, mert nem könnyü megállapitani és helyesen arányba hozni a munkásosztály jogait és kötelességeit. És mégis sürgősen hozzá kell látni annak megoldásához, ha nem akarjuk, hogy azon áldatlan viszony, amely jelenleg a munka és a tőke között létezik, továbbra is fennmaradjon, esetleg még jobban elmérgesedjék. Ha nem akarjuk, hogy a magára hagyott munkásnép végső elkeseredésében — félrevezetve egyes, a nép helyzetével ügyesen visszaélni tudó egyének által — a szélsőségekre ragadtassék.

Nehéz a munka és tőke jogainak és kötelességeinek egymással szemben való helyes megállapitása, mert a munkásosztály egy nagy része maga ellene van ezen törekvéseknek. Szándékosan s tervszerüleg távoltartják magukat mindenütt, ahol a munkásosztály helyzetének javitásáról van szó s ahol és amenyire csak tehetik, megakadályozni igyekszenek minden reformnak megvalósitását, amely a munkás helyzetén javitani van hivatva. Mert a munkásnép egy nagy részének vezetése, sajnos, oly egyének kezében van, akiknek egyik főérdeke, hogy a munka és a tőke közötti ellentét minél jobban kiélesedjék, akik ahelyett, hogy a munkásság helyzetének fokról-fokra javitásán fáradoznának, megvalósithatatlan fantomokról, lehetetlen jövőről ábrándoznak, ami csak arra jó, hogy az elvakitott munkásság még jobban elhidegüljön, eltávolodjék a többi osztályoktól.

Pedig a jelen helyzeten segiteni csakis a munkásság segitségével lehet. Csakis ugy lehet a munkát a tőkével összhangba hozni, ha a munkás kezet fogva a tőkével, igyekszik azon válaszfal lerontásán, amely jelenleg közöttük áll. Mindaddig, amig a munkásság magát távoltartja e téren, a legnemesebb intenciójú reform sem fogja a célzott eredményt elérni. Tudják ezt nagyon jól a szociáldemokrata vezérek s ezért igyekeznek a népet minden olyan lépéstől visszatartani, amely a munkásosztályt a többi osztályokhoz közelebb hozhatná. Elénk világot vet a szociáldemokraták eme taktikájára Bülow német kancellár parlamenti megnyitó beszéde 1907-ben, amelyben szemére veti a szociáldemokratáknak, hogy egész parlamenti működésük alatt a munkások érdekei ellen küzdöttek. Meggyőződést szerezhetünk e tényről, ha végiglapozzuk a német parlament tanácskozási naplóját, amelyből kiderül, hogy a szociáldemokrata párt, amelyet a munkásnép bizalma küldött a törvényhozásba, hogy ott a munkásság érdekeit képviselje, egyetlenegy javaslatot sem nyujtott be a munkásosztály érdekében. Tehát még csak meg sem kisérelte javitani annak helyzetén. Sőt valahány törvényjavaslat a törvényhozás asztalára került a munkás érdekében, mindeniknek a szociáldemokraták voltak legnagyobb ellenzői. Igy szavaztak ellene 1884-ben a „Betegség elleni biztositás"-i törvényjavaslatnak, majd 1886-ban a „Baleset elleni biztositás"-i javaslatnak, 1889-ben a „Rokkantság esetére való biztositás"-i s 1891-ben a „Munkásvédelmi törvény" javaslatának. Pedig a német parlamentben a szociáldemokraták oly nagy számmal voltak képviselve, hogyha komolyan neki álltak volna, nem egy üdvös törvényt léptettek volna életbe a munkásnép érdekében.

Világos példája ez annak, mennyire szivükön viselik a szociáldemokrata vezérek a munkásnép érdekeit, fejlődését. Utjában állanak a szociáldemokraták a munkáskérdés helyes megoldásának továbbá azáltal, hogy a munkásság körében oly tanokat hirdetnek, amelyek legkevésbbé sem alkalmasak arra, hogy az egyetértés az egyes osztályok között létrejöjjön. Ellenkezőleg, felhasználják a nép elégedetlenségét, félrevezetik annak gondolkodását, itéletképességét, hogy a lázadás magvait hinthessék el a tömegben a mai társadalmi rend ellen.

Ilyen, a munkások félrevezetésére szolgáló eszköz, a magántulajdon elleni harc, követelése annak, hogy a magántulajdon eltörültessék s az összes termelőeszközök az állam kezében összpontositassanak.

Bármennyire igyekeznek is a szociáldemokraták a magántulajdon rendszerének hibáit feltüntetni, bármennyire állitsák is, hogy a magántulajdon rendszere igazságtalan és jogtalan, a jelenben ennek hangoztatásával semmi mást nem akarnak elérni, mint a munkás-osztályban a gyülölet magvait elhinteni azokkal szemben, akik a termelési eszközöknek birtokában vannak.

Eme tanoknak hirdetése, a magántulajdon jogosságának kétségbevonása az okozói annak, hogy a munkásember — bármilyen nagy legyen is keresménye — maga előtt látva a felsőbb osztályokat, elégedetlen s egy szebb, egy jobb jövőnek bekövetkezését várja, amely szebb jövő a mai tőkésosztály romjain van hivatva felépülni. Pedig a magántulajdon eltörlése magának a munkásnépnek is jogos érdekébe ütközik. A munkásembernek ugyanis minden fáradozása abban összpontosul, hogy nehéz munkája révén bizonyos vagyonra tehessen szert. Amidőn a munkás munkajának jutalmát olnyeri, ezzel együtt elnyeri a szabad rendelkezés jogát a megérdemelt jutalom hováforditását illetőleg. Feltéve, hogy a munkás munkadijának egy részét vagyongyüjtésre használja s ez sikerül is neki, a munkás eme vagyonával épp oly szabadon rendelkezhet, mint munkadijjával. Amidőn tehát a szociáldemokraták a magántulajdon eltörlésén fáradoznak, egyuttal el akarják zárni

Tárca.

A Brooklyn-hidon.

Amerikai utirajz.

Irta: Vértesi Károly

Láttam már sok nagy hidat, hatalmas, merész ivelet, ezek között a mi budapesti Erzsébet-hidunkat, de egyik sem olyan gigászi alkotás, mint amelyről most szólok, a technikának egyik legnagyobb dicsőségéről.

Ha a hidnak, az alkotó részeinek összességét, önsulyát, a rajta átviendő tárgyaknak terhét, a lég nyomását, széljárást is, szóval minden erőt, egy hidnak a szerkezetében felfogni kell s az alapépitményre átvinni, akkor elgondolom, hogy ezen a két nagy oszlopon, hatalmas pilléren, mely a szemem előtt magasodik, megnő, az óriási oszlopoknak az alépitményén milyen rettenetes teher nyugszik. Ezt én felfogni nem tudom, csak a szakértő tudja kiszámitani.

Amerikában nagyra vitték a technikát, vagy megforditva, az ujkori technikának vivmányai nagyban emelték Amerikát. Az egész világot ugyan, de kiválóképpen mégis Amerikát. Ott legkifejlettebb a vállalkozási szellem, nagy a kereset, dolgos a nép, vagynos, nagy vizekben, sziklahegyekben sok a forgalmi akadály, főleg ahol olyan nagy az akarateró, az idővel való fukarkodás amint ott; pénzbőségben, rövidesen olyan megcsodálni való dolgokat végeznek el, amilyenekről régi időben az embereknek fogalmuk se volt. Az aldunai Traján hidja és a Brooklyn-hid között nagyon nagy a különbség, a hidépitészet terén óriási lépésekkel ment előre a haladás.

Ezen előzmények után lássuk magát a Brooklin Bridge-t, miként azt helyben nevezik.

Hid Car-on öt perc alatt jutunk a hidpályán a tuloldalra, gyalogszerrel 25 percalatt. A kocsikban annyi az ember, amennyi csak eltérhet minden állóhelyet lefoglalnak.

Az East River-nek nevezett tengerág van a Manhattan-sziget és Long Island között. Az előbbinek sziklahátáu New York épült fel, az utóbbinak nyugati csücskén Brooklyn város van. A két város között 1813 óta komp közlekedés volt.

Most 1906-ik év végén, Amerika hires-, Brooklyn várossal és az előhelyekkel egyesitett metropolisának, a föld második legnagyobb városának 4.113.043 a lélekszáma, tehát az öt milliófelé jár, az idegeneket nem számitva. Babylon város érte el a világon először az egy millió lélekszámot. New York lakóváros érheti el elsőnek a legnagyobb lélekszámot. Nem kell ahhoz látnokság. New Yorknak a Manhattan szigeten épült része olyan nagy, hogy ugyszólván csak állóhelyet adhat a benne élőknek és munkálkodóknak, sokja fekhelyet már nem találhat benne, vagy csak nagyon szorosat és drágát, de amugy is fölöttébb nagy lévén a két-egy város között a közlekedés, melyet a város roppant arányu fejlődésében a Ferry Bootok százával sem képesek legombolyitani, egy olyan közlekedési eret kellett létesiteni, melyen a vérkeringés szabadon és szakadatlanul, fennakadás nélkül működhessék. Azért kellett lerakni, felrakni nagy vizen át a hosszu, függő hidat mely mint ilyen, páratlanul áll a maga nemében e világon.

A hid torkolata, feljárása oda nyulik a metropolis városházának a legközelebbi környékéig, eladdig, ahol a World aranyos kupolás, kilátásos irodaház áll s ahol a keleti magas vaspályának a City Hall állomása van, Franklinnak és Guttenberguek a szobra van.

Tiz napra rá, hogy New Yorkból végleg elmentem, 1904. évi október 27-ik napján nyitották meg a földalatti és az East River alatti többágas, 33 kilométer hosszu vasutat, a modern technika egyik csodáját, mely 40 millió dollárba, vagyis 200 millió koronába és 120 emberéletbe került. De megcsinálták amerikai gyorsasággal 4 év alatt, mert 12.000-en is dolgoztak rajt naponta, viz alatt és a szárazföldben levő csatornák és a sokféle vezetékek tömkelegében.

Olvasom az előre megcsinált programot, hogy a City Hall-tól a West 96. utcáig, a kocsi 45 másodperc alatt fogja megtenni az utat. Nagy ünnepélyességek lesznek, jeles emberek szónokolnak emelvényről, méltatják a nap jelentőségét. Két püspököt kértek fel, hogy kérjék le a nagy műre az Isten áldását. A várost kivilágitják, a főállomásokon zene fog játszani, emlékmusort fognak mindenkinek kiosztani s a költségekre 50-ezer dollárt fog a város adni. De a város és a comptroller, ugy olvastam később, nem akartak a város pénzeivel pazarolni és csak 5000 dollárt engedélyeztek a megnyitási ünnepélyre. Hogy volt tovább, nem tudom, mert akkor már az európai partok felé jártam, csak értesültem, hogy könnyű szerrel, félóra alatt járhatnak öt-hatezren New Yorkból Brooklyn belsejébe, 8—10 kilométer messzeségbe, akár ebédre. Az állomásokon Brooklynban mozgólépcső szállitja fel az utasokat három emeletnyi magasságba is. A new yorki földalatti vasut naponta átlag 300.000 embert szállit, a vasuti alkalmazottak száma 4000.

Azért hozom fel mindezeket itt, hogy az olvasó elképzelje a hidfőnél levő földalatti és viztülötti forgalmat, mely kiegésziti a képet, melyet vázolok.

A Brooklyn-hid nyugati részén a Park Row-ig, keleti részén pedig jó messzire megy be a brooklyni utcákba. Az üzleti élet mozgékonysága rajta, ki gyalog,

az utját annak, hogy a munkásember vagyonra tehessen szert, meg akarják fosztani a munkást egyik legtermészetesebb jogától, megfosztani ama végtelen gyönyörüségtől, amelyet az önszerezte, a véres-verejtékkel szerzett vagyonnak birása okoz. Ezáltal lehetetlenné akarja tenni, hogy a munkás szorgalma és tehetsége révén a felette álló osztályokba emelkedhessék.

A magántulajdon elleni izgatással eléri a szociáldemokratizmus azt, hogy a munkást a tőkésosztály gyülölettel teljes ellenségévé teszi, aki bizalmatlansággal fordul minden kezdeményező lépés ellen, mely a munkás helyzetének javitására, a tőkeosztály kebeléből indul ki.

Másik fegyvere a szociáldemokratizmusnak, amelyet céljai elérésére felhasznál, a vallástalanság, a hitetlenség terjesztése. Végzetes hatásu ez a szegény elvakitott munkásságra nézve, hatásában hasonló a méreghez, mely ha beadja magát az élő szervezetbe, lassankint fokról-fokra fásitja, öli el azt. A hitetlenség hálójába került munkás hitét veszti el egy magasabb, a világ rendjét intéző lényben és ezáltal minden idealismusát elvesztve a legönzőbb realistává lesz, aki előtt semmi más cél nem lebeg mint az, hogy állati vágyait minél teljesebb mértékben elégithesse ki. S minthogy szivéből kihal a hit és a szeretet, indulatos, helyzetével a mai viszonyokkal elégedetlen, mindenki irányában bizalmatlan, minden nemes cselekedetnek elkövetésére, amelynek rugója a felebaráti szeretet, képtelen lesz.

De a szociáldemokratizmus még ennyivel sem elégszik meg. Nem elég, hogy a munkást szellemileg rabszolgaivára sülyeszti le, lehetetlenné téve minden szellemi felülemelkedést, hanem el akarja szakitani még az utolsó szálat is, mely az ilyképlealacsonyitott munkást az emberhez füzi, amennyiben beavatkozik a családi szentélybe, meg akarja szüntetni ama fenséges viszonyt, amely a férj és feleség között létezik, megszünteti ama magasztos logalmat: szülői szeretetet, mely határokat nem ismerő áldozatra képes.

Vajjon miben különbözne az ilyképt saját énjéből kiforgatott munkás a közönséges géptől, melyet egy kivülálló kéz kormányoz, amely mindennap megkapja a saját mozgató elemét s amely azt teszi, amire egy felsőbb hatalom kényszeriti?

Ezek azon fokok, amelyek a mai társadalmi bajoknak, zavaroknak előidézői voltak s ezeket kell elsősorban orvosolni, ha a munkáskérdést sikeresen megoldani akarjuk.

A szociáldemokratizmus tendenciózus és a munkásnép saját érdekeit veszélyeztető tanokat kell mindenekelőtt a nép köréből kiküszöbölni, mint amelyek a munkás elégedetlenségének fokozói, szüntelen okai ama féktelen gyülöletnek, amelylyel a szociálista munkás a felette álló osztálybeliek irányában viseltetik. Fel kell világositani mindenekelőtt a munkásokat ama tévhitről, meg kell győzni afelől, hogy számára biztos jövőt és boldog jövőt csak a mai társadalmi rendszer nyujthat s hogy mindaz, amiről a szociáldemokraták álmodoznak, csak üres ábránd, megvalósithatatlan ma, mely csak arra jó, hogy a munkáskérdés sikeres megoldását hátráltassa s egyes kétes exisztenciának biztos megélhetést nyujtson.

Vissza kell adni a munkásnak az öntudatát és gondolkodási szabadságát, vissza kell adni vallását, melylyel együtt feleled egy jobb jövőben való hit, amelyben ur és paraszt, munkás és tőkés kezet-kezébe téve uralkodik saját boldogságának kiépitésén s amelyben az egész társadalmat átöleli egy mindent megnemesitő érzés: a szeretet.

Hogy azonban ez bekövetkezhessék, helyre kell állitani az egyetértést a munkás és a többi osztályok között, mert a munkáskérdés sikeresen csak az összes társadalmi rétegek együttes munkájával oldható meg.

Mindaddig, amig a szociáldemokrata tanok a munkások körében hitelre találnak, amig ennek folytán a tőkés iránti gyülölet és bizalmatlanság a munkás szivéből ki nem hal, a munkáskérdés sikeres megoldásáról szó sem lehet

Városi ügyek.

2146/909. **Hirdetmény**

Felkérem mindazokat, kiknek birtokában a törökidőkből való keleti kéziratok, kodexek vannak, hogy azokról, mivel a tudomány érdekében nagyon fontos volna ily kéziratok, kodexek tartalmáról tudomást szerezni, a város polgármesteri hivatalában jelentést tenni sziveskedjenek, hol a további felvilágositást is megadják.

Kőszeg 1909. julius hó 6-án.

August János,
polgármester h.

2853/909. **Hirdetmény**

Krestelovacon (Slavonia) emelendő magyar templom javára adományokat elfogad a polgármesteri hivatal.

Kőszeg, 1909. szept. hó 6-án.

August János,
polgármester h.

17038/909. **Pályazati hirdetmény.**

Kőszeg szab. kir. városnál elhalálozás folytán megüresedett 2600 korona törzsfizetés — 400 korona korpótlék, természetbeni lakás, kert és föld illetmény, szabályrendeleti nyugdij élvezetével egybe-ötött erdőtiszti állásra pályázatot hirdetek. Felhivom pályázni elhatókat, hogy szabályszerű az 1879. XXXI. t.-c. 36. §-a szerinti minősitésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeket Kőszeg város polgármesterénél 1909. szeptember 28-ig annál is inkább beadják, mert a később érkezők figyelembe vétemi nem fognak.

A választás napját 17038/909. sz. határozatommal 1909. szeptember 30-án délután 3 órára tüztem ki.

Szombathely, 1909. évi szept. hó 1-én.

Herbst Géza
alispán.

2117/909. **Körözvény.**

Borovánszky Sándor szerdahelyi születésű, nagyszombati illetőségű I. osztályu gymnasiumi tanuló f. hó 8-án Kőszegen lakó nagyanyja lakásáról eltávozott s azóta nyoma veszett.

Személyleirása:

kora: 12 éves, testalkata: nyulánk, gyenge, arca: kerek, kissé szeplős, szeme: szürkő, rövidlátó, haja: világos barna, ruházata: sötétkék öltöny, sötét szürke sapka, fekete füző-cipő. Magával egy szürke téli kabátot vitt.

Kérem a társható-ágokat nevezett után nyomoztatni, feltalálás esetén a hivatalt értesiteni.

Kőszeg, 1909. évi szept. hó 11

Kőszegi József
rendőrkapitány.

2846/1909 **Hirdetmény.**

Felső erdőben termelt bükkdorongról 3233. számu bárca elveszett.

Megsemmisitettnek nyilvánitom.

Kőszeg, 1909. szeptember hó 13-án.

August János,
polgármester h.

Hirek.

— **Elhunyt kőszegi zárdafőnöknő.** D' Azula Agnes a szent Domonkos-rendü apácák kőszegi anyaházának perjelnője 72 éves korában hétfőn Kőszegen meghalt. A köztiszteletben álló zárdafőnöknőt hétfőn szélütés érte és ennek következtében állt be a halál. D' Azula Agnes előkelő gráci nemesi család sarja, negyven évvel ezelőtt lépett a szent Domonkos-rendü apácák sorába és csakhamar kiváló müveltségénél fogva perjelnővé lépett elő és ebben a minőségben harminchárom éven át müködött Kőszegen. Utolsó években sokat betegeskedett és a zárda, valamint a tanitóképző vezetését helyettesének engedte át. Páratlan jósága es szivbeli nemessége feledhetetlenné teszik Kőszegen emlékét. Temetése szerdán délután volt a közönség óriási részvétele mellett.

— **Az árvaház uj prefektusa,** miut jól értesült helyről halljuk, *Németh* Károly meszleni plébános lesz. Kinevezése már a legközelebbi napokban várható.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminisztérium *Kapui* János hatvani adótisztet a kőszegi m. kir. adóhivatalhoz áthelyezte.

— **Jubiláló zárdafőnök.** *Maitz* Jácint földink németujvári plébános a németujvári Ferencrendi zárda főnöke 21-én ünnepli 40 éves áldozárságának évfordulóját. Ebből az alkalomból a németujvári járásban lévő tisztelők bankettet rendeznek a jubiláns zárdafőnök tiszteletére.

— **Eltünt diák.** *Borovánszky* Sándor, szerdahelyi illetőségü és nagyszombati születésü első osztályu gimnázista nyolcadikán eltávozott Kőszegen lakó nagyanyja lakásáról és azóta nyoma veszett. A rendőrség elrendelte országos körözését.

— **Képesitő vizsgálatok Kőszegen.** A kőszegi róm. kath. polgári tanitóképzőben a mult tanévi képesitőkről néhány növendék elfogadott indokoknál fogva elmaradt. Ezek számára folyó hó folyamán utólagos képesitői vizsgálatok lesznek. Ezen vizsgálatok elnökéül a kultuszminiszter Halász Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelőt nevezte ki. A püspöki biztos Horváth István püspöki helynök, prépost kanonok lesz. A vizsgáló bizottság tagjaiul a miniszter az eddigi gyakorlattól eltérőleg Bárdos Remig dr., főgimn. igazgatót, Nagy Balázs főgimnáziumi tanárt és Kollmann Benedicta, Babó Alberta, Rácz Jolanda, Ferenc Dominica szent domonkosrendi nővéreket nevezte ki.

— **A városi erdőtiszti állás betöltése.** A pályázati kérvények az elhalálozás folytán megüresedett erdőtiszti állásra 1909. szeptember hó 28-ig a városi polgármesteri hivatalnál adandók be. a választás 1909. szeptember 30-án délután 3 órakor lesz.

— **A párbaj befejezése.** Azon párviadal ügyében, melyet *Bass* Rezső városi állatorvos és *Ruzsa* Béla kőszegi főszolgabiró ez év elején helyben megvivtak, e héten, szerdán volt a törvényszéki tárgyalás párbaj vétsége miatt. A kir. törvényszék Bass Rezsőt 10, Ruzsa Bélát, mert már hasonló cselekményért büntetve volt, 14 napi államfogházra itélte. Mindketten megnyugodtak az itéletben, mely ennek folytán azonnal jogerős lett.

---

ki kocsin, társaskocsin, villanyos- és gőzvasuton megy a hidon át. Képzeljük ehez a nagy teherszállitást. A sok le- és feljárat nem fér el a viz partján. Nagy tér kell a folytonos népvándorláshoz, tolongáshoz mind két oldalon. Gondoskodva van mindenről, hogy rendben történhessék a világforgalmi közlekedés. Ugy is van. Evenként 50—60 millió ember, kocsin vagy gyalog jön-megy a hidon. Olyik napon 200.000. Folytonos költözködés a 30—40 kilométer távol otthonba.

A széles hidon, sinfektetés két oldalon, kocsiknak is két ut van, középen pedig a gyalogjáróknak kényelmes hely, széles utvonal. Hidpénz nincs.

Mikor nézzük az átvonuló emberek sürgő raját, látjuk a mindenféle elgondolható kocsik lassu és gyors mozgását, a lépcsőkön megközelitett állomásokon feltörekvő emberek sokaságát s halljuk a nagy vasszerkezet csörömpölését, nyögését a nagy testek sulya alatt, fogalmat szerezhetünk magunknak egy nagy valamiről, melyet 1870. évtől 1883. évig szakadatlanul dolgozva, 15 milliónyi dollár költségvetéssel szerencsésen el is végeztek. A vizet, egyetlen ivben átboltozó hid, a világ bámulatának a tárgya minden időkre.

Magyar eredetü német ember, Roebling János tervezte, ugyanaz, ki a Niagara-folyón át függő hidat volt. Belehalt a munkájába, baleset, szerencsétlenség által; folytatta a fia Roebling Washington. Elni fognak az emlékezetben, technikus könyvek lapján, olyan sokáig mint a diadalmas hadjáratok hősei a történelemben. Lelkuket, tudományukat lehelték bele a modern csoda vasszerkezetekbe.

Hogy magunknak teljes tájékozást szerezzünk a a világ legnagyobb, egy ives lánchidjáról, annak a nagy arányairól, ide jegyzek néhány adatot.

A suspension-hid egész hossza, a feljárókat bele értve, 1826 méter, tehát egy angol mérföldnél több, csaknem két kilométer, ami 5989 lábnak felel meg. A viz szine fölött 82 méter magasságig terjedő, granitkőből való két hidoszlop közötti távolság 486 méter. Európában van ennél nagyobb is, az edinburgié, 521 méter, de ez e hidalkotás nem olyan merész. A budapesti Erzsébet-hidnak az oszlopok közötti távolsága 290 méter. Ez a mi merészelt ivelt hidunk, mely egyetlen ivben domborul a büszke Dunánk széles hátán, szebb ugyan a brooklyninál, de nem ilyen nagy. A hid teljes szélessége olyan, mint egy szélesebb uté, 26 méter. A viz szine fölött 41 méter magasságban lévén a hid utja, a hid ive alatt a legnagyobb oceánjáró hajók is szabadon közlekedhetnek.

Az egész függő hid szerkezete csupa vasból és acélból van. A nagy lánc, mely hordja a nagy hidtestet, a két parton álló két oszlopra van erősitve. Sulyuk 36000 tonna. Ha szétszednék a láncokat, 23.000 kilométer hosszuságot érhetnénk el velök. Semmiféle erő se mozdithatja ki a helyükből. A hid hordképessége 1380 tonna.

A sok számtól, melyet hallok, olvasok, amerikaiassá válom. Ez is ugy jár-kel az utcán, mintha a feje mindig számokkal volna tele. Valóban nekünk is dolog számba megy a new-yorki népes utcákon sétálni vagy a látnivalók után nézni. Képzeljük el a nagy munkát, dolgozást, melylyel a hidak hidját létrehozták. De mégsem kellett hozzá annyi kéz, mint amikor Cheops az ő piramisát épitette. Az emberek ügyesebbek lettek azóta, a hid épitésekor, kötélre kötve, levegőben lógva is dolgoztak.

Ég és föld között, viz fölött mentem a hidon nappal, éjjel. Nem tudom hidközépről, mikor volt a szebb kilátás? Akkor-e? mikor a nap fénye kiemelte ennek a hidnak a másik, nem kevésbbé nagy testvéreit a vasban, a New East River Brigét, a Washington hidat a Harlem Riveran át, más hidakat, egész látkörömben az alattam elterülő East Riveren a megszámlálhatatlan sok mozgóságot, a nagytestü vasbordásokat és a kicsi vitorlásokat, melyek ide-oda libbenő hattyuknak tünnek fel a viz szinén, vagy akkor? mikor a hunyó nap teregette fényes bibor palástját New York város fölött s belevágódtak a toronymagas házak, háztömbök a fényözönbe, akár mint Konstantinápoly dsámijainak a kupolái, minaretei a Bosporuszról nézve. Ezeket Mohamed vallása emelte, megsanyargatott nemzetek és szijra füzött rabszolgák pénzéből, emezeket a szabad ember hozta létre munkakedvéből, gazdagságából, mely felvetette.

Vagy talán akkor volt legszebb a látvány, mikor ereszkedett az este, csillagos lett az ég és a hold szépen szinezett a földön, kigyulltak millió számra a fényvilágok, a világitó tornyokból s a Szabadság szobor világitó fáklyájától a házak négyszegletes és a hajók kerek, fényes szemei.

Nagyon szép látvány volt az mindig, lélekemelő. Mindig valami ujat, eddig észre nem vett szépet fedeztem fel s nem tudtam a gyönyörüséggel teljesen eltelni.

Ha Kolombus, csak néhány órára, álomként láthatná milyen, mivé lett az a föld, melyet felfedezett. Talán tudja a menyben, hogy sok millió embernek adott foglalkozást, kenyeret, gazdagságot.

A péuz-arisztokratián kivül itt nincs más, az embereket mégis négy osztályba sorozzák. Az elsőbe tartoznak azok, akik dolgoznak, hogy éljenek. A második osztályba valók azok, akik dolguk mellett egy keveset félre tehetnek. A harmadik osztályba tartozó már tőkét szerez. Végre a negyedik, de egyuttal legkevesebb tagot számláló osztály, az ismert tizezreké.

Eltünt szememben kis időre az önző embernek minden hibája, mikor fényes világitásban láttam gondolkodó agyának, dolgos kezének a remek munkáját és amikor mindezek mellé oda képzeltem azt a nagy szabadságot, melyben mozog az ember ebben az ujvilágban érteni kezdem azokat, akik rajokban, vágyódva törtetnek az óvilágból ide, a földgolyó másik felére, a a nyugati ég alá, ahol teljes polgári szabadsággal, fokozott munkakedvvel közelebb jutnak az Istenhez.

Es az ember munkásságának nincs megállapodása. Van már másik hid is az East Riveren, az uj nagy is

— **Gyógyszertár eladás.** *Terstyanszky* Károly szarvasi lakos megvette *Jemendy* Gusztáv gyógyszertárát, melyet — mint értesülünk — a város főterére óhajt áttenni.

— **Az önálló bank** ügyében Szombathelyen nagy népgyülést hirdetett mult vasárnapra az ottani függetlenségi párt. Több országgyülési képviselő jelent meg azon, köztük a mi képviselőnk is, *Luehne* Hugó. Szónokoltak: *Batthyányi* Tivadar gróf, *Éber* Antal, *Csizmazia* Ferenc és *Gotthard* Sándor. Mint elnök közreműködott *Weöres* István, aki igen talpraesett megnyitó s lelkesitő záró beszédet tartott. A kőszegi függetlenségi párt számos tagja *Freyler* Lajos és *Freyberger* Sándor alelnökök vezetésével küldöttségileg vettek részt a népgyülésen és az ezt megelőző banketten.

— **Változás a megyebizottsági tagok sorában.** Az alispán felhivást intézett a hatóságokhoz, hogy sürgősen jelentsék be hozzá, hogy hatóságuk területén 1909. évben minő változások fordultak elő a választott megyebizottsági tagok személyi állapotában, vagy a megyebizottsági tagok közül kik haltak el. Jelentéseikben ki kell terjeszkedniök arra is, hogy az illető bizottsági tag milyen választókerületben, mely évig terjedő megbizatással, mikor lett megválasztva, egyuttal a megejtendő választásra választási elnököt és helyettest, valamint jegyzőt is javaslatba kell hozniok.

— **A tejpancsolókat** a mult héten büntette meg a rendőrhatóság. Néhány vidéki kisgazdát és két kőszegfalvi tejhordó asszonyt is. Egyenkint 8 korona pénzbirságra itéltettek, pedig lehetett volna 200 koronáig büntetni. A rendőrhatóság a jövőben gyakrabban fog a piacon és utközben tej, turó és tejfel mintákat venni s vegyvizsgálatra beküldeni s azt hisszük még lesz alkalma szigorubb büntetéseket is alkalmazni. Élelmiszer hamisitók nem érdemelnek kiméletet. Még a nevüket is ki kellene iratni, hogy ne vásároljon tőlük soha senki.

— **A hadgyakorlatok** által okozott mezei károk becslése a lefujás óta vannak folyamatban és sokat foglalkoztatja az e célból itt időző hadbiztosi kiküldötteket. Több száz kareset van bejelentve. Ha mind kifizetnék, százezreket fizethetne a katonai kincstár. Csakhogy a helyszini szemle és két községbeli becsüs rendszerint jelentékenyen leszállitja a követelést. Volt eset, hogy 16,000 korona helyett megelégedtek 50 koronával, 800 korona helyett 20 koronával stb. Eddig mintegy 3000 korona kár lett kifizetve leginkább Dörtöl, Kőhalom és Felsőpulya vidékén. Kőszegről is két kareset lett bejelentve.

— **A katonai ellenőrzési szemle az idén is elmarad.** Ellenőrzési szemlékre nézve a honvédelmi miniszter a következő rendeletet küldötte Szombathely városához: Megfelelő további sürgős intézkedés és közhirré tétel végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi pedig jelen rendeletem alapján nem tartatnak meg. A tartalékos tisztek és a legénység állományából kivett s tisztjelolteknek, illetve tisztviselő jelolteknek tekintendő tartalékos (póttartalékos) zászlósok, hadapródok és hasonló állásuak bemutatásai azonban az eddigi módon a folyó évben is megtartatnak. A népfölkelési időszaki jelentkezési kötelezettség tekintetében külön fogok intézkedni. Jekelfalussy s. k., honvédelmi miniszter.

---

a Williamsburg-hid, még másik kettő épités alatt és ezeken kivül még kettőt terveznek, hogy elébe vágjanak New York tulgyarapodásának, az ember számok sokaságának, hogy a hidak elereljék az ember-áradatot a nagy Long Island szigetre Szaporodnak a hidak a tengerág fölött, mint nálunk a Dunán. A széles Hudson-folyó alatt is alagutat ásnak. Akkor kezdték, mikor 1904. évben én ott voltam. El is végezték azóta. New Yersey már össze vannak kötve vasuti sinekkel, nem egy, két alaguton, melyek tulajdonképp nagy acél csövek. Mindegyiknek a hossza 17.000 láb.

Azt a hirt is meghozta a kábel és az amerikai sajtó 1907. év első hónapjában, hogy az East River tengerág alatt, a New York és Brooklyn közötti alagut is kész és T. J. Brown, az épités főintézője ment keresztül elsőnek. A Battery Parkban felállitott sipok és kürtök tudatták a közönséggel az örvendetes eseményt, ujkori csodát, a technika legujabb vivmányát.

Kiszámithatatlan rohamosan szaporodó lakosságával hol fog megállapodni New York?! Fejlődése a haladás erős sodorába került.

A Williamsborg-hid, melynek az épitéséhez, feljárásához, 500 házat romboltak le, talán még tetszetősebb is mint a Brooklyn-hid, a két oszlop közötti távolsága is két méterrel több, oszlopai is 19 méterrel magasabbak, a hid maga pedig 2200 méteres hosszuságával nagyobb a Brooklyninál, mégis a Brooklyn-hidat csodálom én, bámulja más, dacára, hogy a Williamsborg-hidon járnak fönt, lent villamos áramu vonatok, sőt kerékpárosok részére is külön ut van. De a Brooklyn hid nagyszerüségének a hire elepte meg a világot, keltette fel az emberek bámulatát. Érdekes nézni rajta az emberek hullámzását.

Az egész világon sehol sincs annyi ide-oda vándorló népség, mint Amerikában, főleg New York városban. A világ minden tájáról ideszakadt, sorsüldözött, szerencse vadász, itt keres első alkalmazást. A csalásból élő itt is a sürü háztömegben kujkálhat legbiztosabban, szaladhat New York hidain át menhelyre.

— **A katona beszállásolás** utáni illetményeket a városi pénztár a szállástadóknak akkor fogja kifizetni ha a vármegyei téritményi összeget is megkapta, amikor is a város által pótlandó hiánynyal együtt kerül kifizetésre s nem ugy mint Szombathelyen, hol ezeket külön-külön fizetik ki.

— **Uj előmunkálati engedmény.** A kereskedelemügyi miniszter a Sárvár, Káld és Csepreg községeknek a türje—rum - hegyfalu —locsmándi utvonalra adott előmunkálati engedélyét kiterjesztette egy Locsmándtól Felsőlászlóig, illetve Kőszegig vezetendő vonalrészre is. A kiterjesztés a kőszegieknek és részben a csepregieknek adott kedvezmény, amiből azonban még nem következik, hogy a vasut ebben az irányban valóban ki is épül-e? Az engedményesek mindenesetre arra törekszenek, hogy lehetőleg minden várakozást kielégitsenek.

— **Uj vasut Vasmegyében.** A minap tartották meg a Németszentmihálytól — Városszalonakig tervezett uj helyiérdekü vasut közigazgatási bejárását. Az eljárásban a kereskedelemügyi miniszterium kiküldötteinek vezetésével résztvettek a vármegye alispánja, a magyar királyi vasuti és hajózási főtelügyelőség, a kulturmérnökség és államépitészeti hivatal képviselője, továbbá az érdekelt községek. Az uj vasut 10 kilométer hosszu lesz és a szombathely pinkafői vonal Németszentmihály állomásából kiindulva, északnyugati irányban, a Tauchen patak völgyének lejtőjén emelkedik tól 20 százalék maximális emelkedésben a 103 méterrel magasabban fekvő szalónaki tervezett állomáshoz.

— **A szombathelyi cirkusz** a jövő héten néhány előadásra itt üti fel sátorfáját. Azt mondják, hogy igen jó előadásokat tart és szép lovai vannak, a cirkusz maga pedig különösen szépen épitett és berendezett. Kőszegen már régen volt cirkusz, mert hátóságunk vándorló truppoknak egyáltalában nem ad engedélyt Nagy vállalatok pedig nem mertek ily kicsi városba jönni. A sok mozi után jó lesz egyszer cirkuszt is látogatni. Szintársulatunk ugyis még csak novemberben kerül ide.

— **A tanitók vasuti kedvezménye.** Annak a mozgalomnak eredményeképp, melyet a tanitók vasuti féláru jegy engedélyezése ügyében inditottak, legközelebb nagyobb küldöttség fogja felkeresni a kereskedelmi minisztert és ismételten kéri a kedvezmény megadását. A küldöttség szeptember második teleben fogja tolmácsolni Budapesten több ezer főre menő kollégájának óhajtását.

— **Több tifuszeset** volt s van ismét Szombathelyen. Minthogy városunk s vidékünk lakossága sokat fordul meg a megye székhelyén, jó lesz egy kissé óvatosnak lenni. Kár lenne nyakunkra hozni a bajt. Hála az égnek, hogy eddig megmenekültünk tőle.

— **Katholikus autonómia** kérdésével foglalkozik most városunk polgármesterhelyettese. Azért akarja rendezni a kegyuri, iskolafentartási ügyeket az autonom hitközséggel, mert az a lózók százai vonakodnak hitfelekezeti adójukat leróni, azon kifogással, hogy a kegyuri és iskolai kiadások fedezésére ugy is városi pótadót fizetnek Ez arra inditotta a polgármestert, hogy a rendezés munkáját kezébe vegye és javaslatot dolgozzon ki, melyet már a költségvetés alkalmával előterjeszteni szándékozik. Ugy értesülünk, hogy a napokban az illetékes tényezőkkel s több képviselőtestületi taggal értekezletet tart, hogy javaslatát minden oldalról megvilágitva és lehetőleg békés egyetértésben elkészithesse. Egyidejuleg természetesen a másik felekezetet illető részesedés kérdését is végleg meg kell oldani s e körül is teljes igazság és méltányosság kell, hogy vezérelje. Csak ez biztosithatja azt, hogy a közügyek terén felekezeti surlódásokra ok fenn ne forogjon. Mindenkinek az, ami jogosan megilleti.

— **Országos baromfivásár Sopronban.** A Nyugatmagyarországi Földmivelők Gazdasági Egyesülete 1909 év október hó 22, 23, 24-én Sopronban a régi városi lovarda fedett helyiségében országos tenyészbaromfi vásárt rendez. Az erre vonatkozó bejelentések legkésőbb folyó évi október hó 10 ig fenti egyesület czimére Szombathelyre küldendők meg hol bejelentő iv ugyszintén bővebb felvilágositás nyerhető. Tekintettel arra, hogy ez lesz az idén a Dunántul egyedüli nagyobb baromfivására s igy a földmivelési minisztérium megbizásából az Országos Baromfitenyésztők Egyesülete ezen vásáron szerzi be a szomszédos vármegyék területén kiosztandó tenyészanyagot, a vásár igen sikeresnek igérkezik. A zagrábi horvát kormány és az alsó-ausztriai mezőgazdasági tanácsi érdeklődést mutatnak a Sopronban tartandó baromfivásár és nagyobb mennyiségü tenyészbaromfi beszerzése iránt.

— **A szivarok kiválogatása.** A pénzügyminiszter tegnap rendeletet intézett a szombathelyi kir. pénzügyigazgatósághoz a következő tartalommal: A dohánykisárusok részéről felmerült ama panasz orvoslására, hogy a dohánynagyárusok a keresettebb szinárnyalatu dohány gyártmányokat saját kicsibeni forgalmuk növelésére szabályellenesen visszatartják, meghagyom az igazgatóságnak, hogy engedélyeik bevonásának terhe alatt az ily eljárást a jovőben mellőzzék és hogy a náluk megrendelt dohánygyártmányokat a dohánykisárusoknak egyenletesen és minden változás nélkül szolgáltassák ki. Ugy e célból egyuttal elrendelem, hogy a szivarok dobozainak külső részében kitüntetett ama megjelölés, amely a dobozban foglalt szivar szinárnyalatára vonatkozik, ezentul onnan elhagyassék és az a doboz fedéllapjának belső részében megfelelő helyen alkalmaztassék. Egyben figyelmeztetem, hogy a dohánynagyárus nincs jogositva a nagybani eladásra szánt szivarok dobozait felnyitni és a dohánykisárus sértett zártszalagu dohánygyártmányok átvételére nem kötelezhető. Amely szivardoboz a dohánynagyárus által a gyártmány megtekintése végett felbontatott, azt kicsibeni forgalom részére köteles megtartani.

— **Szájbély Gyula alapitványa.** A kőszegi kerület volt képviselője, *Szájbély* Gyula udvari tanácsos, huszonötévi képviselőségének jubileuma alkalmával huszonötezer koronás alapitványt tett a kőszegi járás szegényei javára. Szájbély tegnap értesitette Vasvármegye alispánját, hogy alapitványa értékpapirjait és pedig százhuszonöt darab zalavölgyi helyiérdekü vasuti elsőbbségi részvényt magyar koronajáradékra cseréli be és azokat a junius 1-től járó szelvényekkel együtt beküldte az adóhivatalba.

— **Minimax.** Folyó hó 19-ikén, vasárnap délután, a Magyar Minimax gyár r. t. technikai megbizottja *Fodor* Ignátz, a város t. képviselő testülete és a helybeli tüzoltóság jelenlétében, az e célra épitett faházon, mely kátránnyal, olajjal és petroleummal van átitatva, bemutatja a „Minimax“ tüzoltógép működését. A „Minimax“ tüzoltó gép 9 liter ürtartalmu vert acél készülék, mely automatikusan működik, anélkül, hogy hozzá csövek vagy több viz kellene; 9 liter vizzel, melyben egy üveg patron van elhelyezve, teljesen elegendő egy nagyobb tüz oltásához és pedig: kátrány, benzin, petroleum és mindazon égő anyagokhoz, melyeket tiszta vizzel eloltani nem lehet Ezen készüléket a nagyméltóságu belügyminiszter ur 5499/1907. III. a. évi márc. 13. a tárcája köré tartozó hatóságok részére beszerezni rendelte, nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszter ur pedig ugy az összes vasutállomás raktárait, mozgópósta kocsiit és a gyorsvonatokat felszereltette. A „Minimax“ gép megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz, mindazon helyeken, hol motor, vagy gőzüzemü erővel dolgoznak, intézetekben, kereskedőknél stb. A „Minimax“ gép örökös darab, semmi szerkezete nincs, kezelését egy 8 éves flucska könnyen végzi. A bemutatás érdekes látványt nyujt, épen azért felkérjük reá a nagyérdemü közönség figyelmét. „Minimax“ gép ára 80 korona, a mely összegben benn oglaltatik, a gép örökös évenkinti legalább kétszeri felülvizsgálata, állandóan ingyen patronok szállitása, kényelmes fizetési feltétellel. Bemutatás vasárnap délután 4 orakor lesz a marhavásártéren.

— **Községi takarékpénztár** létesitését határozta el Celldömölk nagyközség, ugyis mondhatnók, hogy város, mert oly fejlődést képes felmutatni és oly haladást tapasztalunk ott, mely valóban elismerésre méltó. Különben vármegyeszerte már régen hangoztatják, hogy Celldömölk és Körmend nemsokára 4. helyre szoritja Kőszeget.

— **Az ovodába** ujra felveszik a gyermekeket, minthogy az elterjedt nőrkhurut megszünt. Az ovoda már e héten megnyilt.

— **Az orvoskongresszus sikere.** Kétségtelen, hogy az orvoskongresszus legfőbb sikerét azok a tudományos előadások képezik, a melyeket a müvelt világ orvosi kapacitásai tartottak azokról az elterjedt betegségekről, melyeknek mélyére még nem hatolt a tudomány. Ez előadások legtöbbje a vakbélgyulladás, a gümőkór, a rák és az idegbajok körül forgott. Különösen az utóbbiak érdeklik az orvos világot, miután manapság a mértani haladvány arányában terjed az idegbeteg emberek száma. Aki népszerüen tudományos előadásban kivánja ismerni a különféle idegbajok természetrajzát, az kérje egy levelezőlapon, lapunkra való hivatkozással az „Értekezés a villamos gyógymódról“ czimü könyvet, melyet ingyen és bérmentve küld bárkinek az Elektró Vitalizer Orv. Rend. Int. Budapest, Károly-körut 2. félemelet 50 szám.

— **Zajtalan tüzelőfegyver.** Ha megfelel a valóságnak az a hir, amely Washingtonból érkezik, akkor a harcászat és vadászat szempontjából kiszámithatatlan találmánnyal lepte meg a világot egyszerencsés feltaláló. A hir szerint *Maxim Percy* a géptegyver hires feltalálójának a fia egy uj tüzelőfegyvert szabadalmaztatott, melynek a kiváló sajátsága, hogy a csövön alkalmazott készülék segitségével, csaknem teljesen zajtalanul lehet vele lőni, vagyis az uj fegyver, amikor elsütik, durranás helyett csak sistereg. Katonai szakértők azt állitják, hogy ez a találmány a világ összes hadseregeit arra fogja kényszeriteni, hogy teljesen ujra fegyverkezzenek és általában teljes felforgatást fog a hadi technika terén előidézni. Percy már gyárat is épitett a zajtalan puskák és ágyuk gyártására és találmányát legközelebb fel fogja ajánlani megvételre az Egyesült Államok kormányának. A találmány csak a feltalálók részére jelent szerencsét, de a népekre uj terhet és átkot hoz, amint hogy az öldöklő fegyverek minden tökéletesitése a népek uj megterheltetését jelenti.

— **Anyakönyvi statisztika.** A kőszegi anyakönyvi hivatalban az utóbbi időben a következő születési és halálozási esetek jegyeztettek be:

Születés.

Riedl Antal és Sautner Julia fia Antal — Seydl Rezső és Kerner Margit leánya Siegried.

Halálozás.

Vörösz Zsigmond árvaházi praefektus 55 éves májlob.

Ernszt Tóforné szül. Emmer Zsuzsánna 77 éves szivizomeltajulás.

D' Azula Agnes, perjelnő, 72 éves agy érömleny.

Brenner Lajosné szül. Udvary Valéria, 28 éves tüdővész.

Gaszner Józsefné szül. Art Mária 68 éves tüdőgyulladás.

Vasuti menetrend.

Sopronból — Kőszegre:

	Km.			
Sopron — — — — — — — Bécsből	—	4·00	11·39 (7·40)	7·42
Harka-Kopháza — — — — —	5	4·11	12·00	7·53
Sopron-Keresztúr — — — —	10	4·23	12·41	8·05
Alsópéterfa — — — — —	14	4·35	12·53	8·17
Sopronnyék Harácsony — — —	17	4·53	1·04	8·36
Doborján — — — — — —	19	5·04	1·15	8·47
Lakompak — — — — — —	23	5·16	1·34	8·58
Veperd-Kabold — — — —	28	5·30	1·48	9·12
Sopronszentmárton — — — —	29	5·39	1·55	9·19
Sopronujlak — — — — —	32	5·47	2·04	9·28
Csáva — — — — — — —	34	5·59	2·15	9·39
Felsőpulya — — — — — —	39	6·18	2·34	9·58
Alsópulya — — — — — —	43	6·29	2·45	10·09
Felsőlászló — — — — — —	47	6·40	2·56	10·20
Rőt-Rendek — — — — —	53	6·58	3·14	10·38
Kőszegvizgyógyintézet — — —	56	7·08	3·24	10·47
Kőszeg — — — — — — —	58	7·17	3.33	10·56
Szombathelyre [		8·35		

Kőszegről — Soproniba:

	Km.			
Szombathelyről			6·45	3·15
Kőszeg — — — — — — —	—	3·58	8·25	4·07
Kőszegvizgyógyintézet — — —	3	4·08	8·35	4·17
Rőt-Rendek — — — — —	6	4·19	8·47	4·28
Felsőlászló — — — — — —	12	4·35	9·06	4·45
Alsópulya — — — — — —	16	4·48	9·20	4·59
Felsőpalya — — — — — —	19	5·05	9·40	5·17
Csáva — — — — — — —	24	5·17	9·54	5·30
Sopronujlak — — — — —	27	5·29	10·06	5·42
Sopronszentmárton — — — —	29	5·38	10·17	5·51
Veperd-Kadbold — — — — —	31	5·46	10·25	5·59
Lakompak — — — — — —	36	6·00	10·41	6·14
Doborján — — — — — —	40	6·10	10·53	6·25
Sopronnyék-Harácsony — — —	42	6·27	11·12	6·42
Alsópéterfa — — — — —	45	6·38	11·23	6·52
Sopron-Keresztúr — — — —	49	6·49	11·37	7·05
Harka-Kopháza — — — — —	54	7·02	11·55	7·28
Bécsbe			3·50	
Sopron — — — — — — —	58	7·14	12·08	7·41

A bekeritett számok éjjeli időt jelentenek.

1928/909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkvi hatóság közhirré teszi, hogy a **M. kir. államkincstár** végrehajtatónak **ifj. Janda János** lékai lakós végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 182 kor. 79 fillér tőke és jár. ugy 3 kor 30 fillér eszményi bélyeg és 14 kor perköltség és a netán még felmerülendő költségek behajtása végett a területén fekvő következő ingatlanok u. m.: ifj. Janda Jánosnak a lékai 140. sz. tjkvben A I. 1—3 sor. 2494. 2492. 2621. hrszám 12. házsz. A I. 4. sorsz. közös legelőbőli $^{2}/_{298}$ rész és A I. 5. sorsz. közös erdőbőli $^{2}/_{298}$ rész ingatlanaira 912 koronában megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1909. évi október hó 6. (hatodik) napján délelőtt 9 órakor

Léka község házánál megtartandó nyilvános árverésen — azonban a 12. számu ház a kikiáltási ár felénél alacsonyabb árban eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kőszegen a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1909 évi julius hó 28.

Halász Ernő,
kir. járásbiró.

1942/909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak **Gábriel József** rohonci lakós végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 58 K 80 fillér tőke és jár. ugy 3 K 30 fillér eszményi bélyeg és 11 K perköltség, és a netán még felmerülendő költségek behajtása végett a területén fekvő következő ingatlanok u. m.: Gábriel Józsefnek a rohonci 2743. sz. tjkvben A + 1 sor 1009. hrsz. 729. házsz. alatt felvett ingatlanbóli felerész jutalékára az 1017 koronában megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1909. évi október hó 9. (kilencedik) napján délelőtt 9 órakor

Rohonc község házánál megtartandó nyilvános árverésen — azonban a 729. számu ház a kikiáltási ár felénél alacsonyabb árban eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kőszegen, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1909. évi julius hó 29-én.

Halász Ernő,
kir. járásbiro.

Megbizásból eladom

Kőszegen a Flórián-téren levő 89. sz. földszintes házat, melyben jelenleg bábsütő üzlet van, a hozzátartozó területtel együtt.

Márkus Kálmán
Kőszeg, Király-ut 630. sz.

Lakást keres Kőszegen

gyermektelen család, lehetőleg külön házban, vagy villában 3 vagy 4 szobával **f. évi október avagy november hó l-étől.**

Ajánlatokat kér az évi bér megjelölésével:

Sághy Mária
Szombathely, Paragvári-utca 15.

Egy jó házból való fiu

TANONCZNAK

azonnal felvétetik

Schaár József
füszer- és csemege kereskedésében.

Bornyilvántartáshoz

szükséges nyomtatványok raktáron vannak

Feigl Gyula-féle könyvnyomdában Kőszegen.

Eladó ház.

Kőszegen a Király-uton közel a főtérhez, forgalmas helyen egy jó karban lévő emeletes ház szabad kézből eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

ROPS

biztonsági gyorsfőző.
Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszt ugyusztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkeket árusitó üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.
BUDAPEST, V., Külső-Váczi-ut 74/39.

Helybeli elárusitó:

NAGY SÁNDOR.

Eladó ház.

A Tüskevár-utca 660. sz. a. ház, mely három lakásból áll, nagy gyümölcsös kerttel s szántóföldde bir, terjedelme 2 és fél hold, szabad kézből eladó.

Közelebbi felvilágositást nyerhetni

Molnár Mihályné,
Kőszeg, Tüskevár-utca 660.

Nyomdász tanoncnak

felvétetik egy jóravaló fiu

Rónai Frigyes
nyomdatulajdonosnál.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur" fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden szinben.
Keil-féle legfinomabb cipő crém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Szombathely: Kaiser Lajos.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ HAZAI GYÁRTMÁNYÚ OKMÁNY, IRÓ ÉS FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSBEN

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

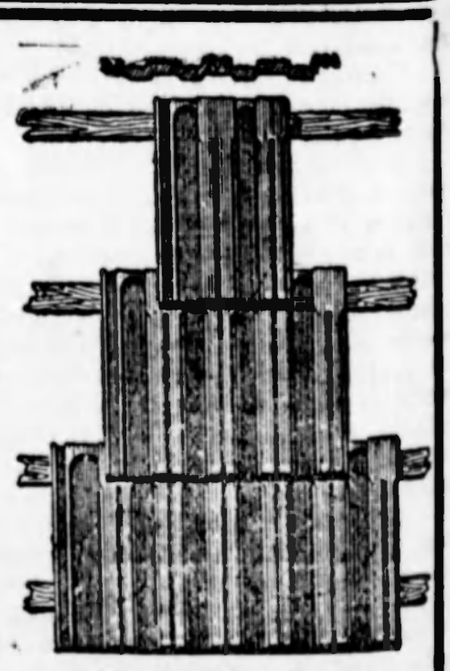

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.